

Podstawa programowa od września 2024

Język obcy nowożytny

III etap edukacyjny – Liceum i technikum

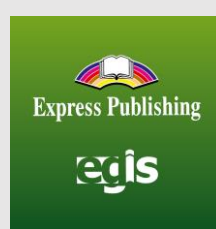
Wariant III.1.R

Kontynuacja nauczania 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej
– kształcenie w zakresie rozszerzonym

Zmiany w podstawie programowej od września 2024

Liceum i technikum

Wariant III.1.R

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
Poziom biegłości językowej oczekiwany od ucznia kończącego III etap edukacyjny	B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi)	B2 (B2+ w zakresie rozumienia wypowiedzi)
Wymagania ogólne I. Znajomość środków językowych.	Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.	Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych i fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.
Wymagania szczegółowe I. Znajomość środków językowych	Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:	Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych i fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

Szczegółowe porównanie przykładowych treści nauczania w wymaganiach szczegółowych obowiązujących do i od września 2024 r. zamieszczono w tabeli poniżej.

DO WRZEŚNIA 2024

I.

Uczeń posługuje się **bogatym** zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych **oraz** fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie **następujących** tematów:

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, **społeczny** i osobisty system wartości, autorytety, **poczucie tożsamości**);
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka, **architektura**);
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
- 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia, mobilność zawodowa);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, **zaburzenia odżywiania**, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych **i ubezpieczeniowych**, reklamacja, **prawa konsumenta**);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła **ochrona praw autorskich**, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

OD WRZEŚNIA 2024

Uczeń posługuje się **dość bogatym** zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych **i** fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, osobisty system wartości, autorytety);
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
- 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia, mobilność zawodowa);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych, reklamacja);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
I.	<p>10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);</p> <p>11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);</p> <p>12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);</p> <p>13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);</p> <p>14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, struktura państwa, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, polityka, gospodarka, problemy współczesnego świata, prawa człowieka, religie, ideologie).</p>	<p>10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);</p> <p>11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);</p> <p>12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);</p> <p>13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);</p> <p>14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, organizacje społeczne i międzynarodowe, podstawowe zagadnienia związane z polityką i gospodarką, problemy współczesnego świata, prawa człowieka).</p>
II.	<p>Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) reaguje na polecenia;2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy / autora wypowiedzi;4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;6) układa informacje w określonym porządku;7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;8) odróżnia informacje o faktach od opinii;9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;10) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.	<p>Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) reaguje na polecenia;2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi;4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;6) układa informacje w określonym porządku;7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;8) odróżnia informacje o faktach od opinii;9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;10) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi

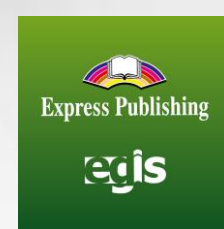
Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
III.	<p>Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:</p> <ol style="list-style-type: none">1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);4) znajduje w tekście określone informacje;5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;6) układa informacje w określonym porządku;7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;8) odróżnia informacje o faktach od opinii;9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;10) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.	<p>Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:</p> <ol style="list-style-type: none">1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora tekstu;3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);4) znajduje w tekście określone informacje;5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;6) układa informacje w określonym porządku;7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;8) odróżnia informacje o faktach od opinii;9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;10) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.
IV.	<p>Uczeń tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none">1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;5) opisuje upodobania;6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;10) rozważa sytuacje hipotetyczne;	<p>Uczeń tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none">1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;5) opisuje upodobania;6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia opinie i poglądy innych osób i ustosunkowuje się do nich;7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezę lub rozwiązaniem i przeciw nim, kończy wypowiedź konkluzją;9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;10) rozważa sytuacje hipotetyczne;

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

DO WRZEŚNIA 2024

OD WRZEŚNIA 2024

IV.

- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

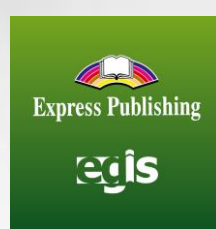
V.

- Uczeń tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. e-mail, list prywatny, list formalny – w tym list motywacyjny, życiorys, CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę):
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
 - 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
 - 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
 - 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
 - 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
 - 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
 - 12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
 - 13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

- Uczeń tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. e-mail, list formalny – w tym list motywacyjny, CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę):
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia opinie i poglądy innych osób i ustosunkowuje się do nich;
 - 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
 - 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezę lub rozwiązaniem i przeciw nim, kończy wypowiedź konkluzją;
 - 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
 - 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
 - 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);
 - 12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
 - 13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

DO WRZEŚNIA 2024

VI.

Uczeń reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

OD WRZEŚNIA 2024

Uczeń reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę **na spełnienie prośby** lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

DO WRZEŚNIA 2024

VII.

Uczeń reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

OD WRZEŚNIA 2024

Uczeń reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę na spełnienie prośby lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny. Wariant III.1.R

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
VIII.	<p>Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;4) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film;5) streszcza w języku obcym przeczytany tekst;6) stosuje zmiany stylu lub formy tekstu.	<p>Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;4) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film;5) przedstawia w syntetyczny sposób informacje z tekstu przeczytanego w języku obcym;6) stosuje zmiany stylu lub formy tekstu.
IX.	<p>Uczeń posiada:</p> <ol style="list-style-type: none">1) podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.	
X.	<p>Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).</p>	
XI.	<p>Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).</p>	
XII.	<p>Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.</p>	<p>Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.</p>
XIII.	<p>Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).</p>	
XIV.	<p>Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).</p>	

Zmiany w warunkach i sposobie realizacji

Dodano punkt 1 c).

Dodano jeden akapit w podsumowaniu.

Szczegółowe porównanie zapisów z części *Warunki i sposób realizacji* obowiązujących do i od września 2024 r. zamieszczono w tabeli poniżej.

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny – Warunki i sposób realizacji

DO WRZEŚNIA 2024

Skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym – zarówno w mowie, jak i w piśmie – stanowi nadrzędny cel kształcenia językowego na wszystkich etapach edukacyjnych wyodrębnionych w podstawie programowej. Tak zarysowany cel sprawia, że język obcy powinien być przede wszystkim traktowany jako narzędzie umożliwiające uczniowi osiągnięcie różnych, właściwych dla danej sytuacji i motywacji celów komunikacyjnych. Założenie to nie wyklucza jednoczesnego dążenia do osiągania przez ucznia coraz wyższego stopnia poprawności językowej, choć z pewnością, zwłaszcza na początkowych etapach procesu kształcenia językowego, będzie to poprawność w zakresie kilku, kilkunastu najprostszych struktur.

Rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego należy z założenia traktować jako proces wieloletni, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności, zależny od warunków, w których kształcenie to się odbywa. Zadaniem szkoły jest zapewnienie takich warunków, w których godziny przeznaczone na kształcenie językowe zostaną wykorzystane w sposób optymalny, tak dla języka nauczanego jako pierwszy (wiodący), jak i dla języka nauczanego jako drugi.

W kształceniu językowym na III etapie edukacyjnym niezbędne jest:

1) zapewnienie przez szkołę zajęć z języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole podstawowej, szczególnie w przypadku języka obcego nauczanego jako pierwszy. Zmiana języka nauczanego jako pierwszy w szkole podstawowej na inny język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy **w szkole ponadpodstawowej** jest możliwa m.in.:

a) w przypadku oddziałów lub szkół dwujęzycznych, w których język nauczany jako drugi w szkole podstawowej może stać się językiem nauczonym jako pierwszy **w szkole ponadpodstawowej,**

OD WRZEŚNIA 2024

Skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym – zarówno w mowie, jak i w piśmie – stanowi nadrzędny cel kształcenia językowego na wszystkich etapach edukacyjnych wyodrębnionych w podstawie programowej **w zakresie przedmiotu język obcy nowożytny.** Tak zarysowany cel sprawia, że język obcy powinien być przede wszystkim traktowany jako narzędzie umożliwiające uczniowi osiągnięcie różnych, właściwych dla danej sytuacji i motywacji celów komunikacyjnych. Założenie to nie wyklucza jednoczesnego dążenia do osiągania przez ucznia coraz wyższego stopnia poprawności językowej, choć z pewnością, zwłaszcza na początkowych etapach procesu kształcenia językowego, będzie to poprawność w zakresie kilku, kilkunastu najprostszych struktur.

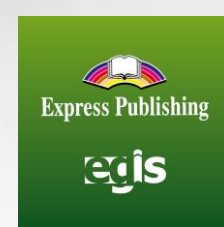
Rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego **nowożytnego** należy z założenia traktować jako proces wieloletni, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności, zależny od warunków, w których kształcenie to się odbywa. Zadaniem szkoły jest zapewnienie takich warunków, w których godziny przeznaczone na kształcenie językowe zostaną wykorzystane w sposób optymalny, zarówno dla języka nauczanego jako pierwszy (wiodący), jak i dla języka nauczanego jako drugi.

zapewnienie przez szkołę zajęć z języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole podstawowej, szczególnie w przypadku języka obcego nowożytnego nauczanego jako pierwszy. Zmiana języka nauczanego jako pierwszy w szkole podstawowej na inny język obcy nowożytny nauczany jako pierwszy **w liceum ogólnokształcącym i technikum** jest możliwa m.in.:

w przypadku oddziałów lub szkół dwujęzycznych, w których język nauczany jako drugi w szkole podstawowej może stać się językiem nauczonym jako pierwszy **w liceum ogólnokształcącym i technikum,**

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

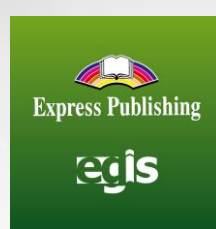
Język obcy nowożytny – Warunki i sposób realizacji

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
b)	w przypadku gdy konieczność kontynuacji nauczania danego języka obcego jako pierwszego wiązała by się z ograniczeniem możliwości wyboru szkoły ponadpodstawowej.	w przypadku gdy konieczność kontynuacji nauczania danego języka obcego nowożytnego jako pierwszego wiązała by się z ograniczeniem możliwości wyboru liceum ogólnokształcącego i technikum,
c)		w przypadku klas wstępnych przygotowujących uczniów do kontynuowania nauki w oddziałach dwujęzycznych.
	Decydując się w szkole ponadpodstawowej na zmianę języka nauczanego jako pierwszy, należy mieć świadomość, że wyłącznie podstawa programowa w wariantcie III.1.P zapewnia przygotowanie ucznia do przystąpienia do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym;	Decydując się w liceum ogólnokształcącym i technikum na zmianę języka nauczanego jako pierwszy, należy mieć świadomość, że wyłącznie wariant III.1.P zapewnia przygotowanie ucznia do przystąpienia do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym;
2)	zapewnienie przez szkołę kształcenia uczniów w grupach o zbliżonym poziomie biegłości w zakresie języka obcego nowożytnego. Realizacja tego wymagania może wiązać się z podziałem klasy na grupy bądź stworzeniem grup językowych międzyoddziałowych, również – jeżeli to możliwe – w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie;	
3)	w przypadku uczniów techników – wzbogacanie treści kształcenia o aspekty nawiązujące do zakresu tematycznego związanego z wybranymi efektami kształcenia, określonymi w podstawie programowej kształcenia w zawodach, np. bezpieczeństwo i higiena pracy, kompetencje personalne i społeczne, prowadzenie działalności gospodarczej. Kształcenie w zakresie języka obcego ukierunkowanego zawodowo (JOZ w podstawie programowej kształcenia w zawodach) musi odbywać się w ramach języka obcego nauczanego jako przedmiot obowiązkowy w szkole (jeden z dwóch w przypadku technikum);	w przypadku uczniów technikum – wzbogacanie treści kształcenia o aspekty nawiązujące do zakresu tematycznego związanego z wybranymi efektami kształcenia określonymi w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, np. bezpieczeństwo i higiena pracy, kompetencje personalne i społeczne. Kształcenie w zakresie języka obcego nowożytnego ukierunkowanego zawodowo (JOZ w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego) musi odbywać się w ramach języka obcego nowożytnego nauczanego jako przedmiot obowiązkowy w technikum (jednego z dwóch języków obcych nowożytnych nauczanych w technikum);
4)	prowadzenie zajęć z języka obcego w odpowiednio wyposażonej sali, z dostępem do słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD/plików dźwiękowych, komputera ze stałym łączem internetowym, umożliwiającą przeprowadzanie ćwiczeń językowych w parach i grupach;	prowadzenie zajęć z języka obcego nowożytnego w odpowiednio wyposażonej sali, z dostępem do słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD / plików dźwiękowych, komputera ze stałym łączem internetowym, umożliwiającą przeprowadzanie ćwiczeń językowych w parach i grupach;

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny – Warunki i sposób realizacji

	DO WRZEŚNIA 2024	OD WRZEŚNIA 2024
5)	używanie języka obcego nie tylko jako treści swoistej dla przedmiotu nauczania, ale również jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych rodzajach interakcji, tj. zarówno nauczyciel – uczeń, jak i uczeń – uczeń;	używanie języka obcego nowożytnego nie tylko jako treści swoistej dla przedmiotu nauczania, ale również jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych rodzajach interakcji, tj. zarówno nauczyciel – uczeń, jak i uczeń – uczeń;
6)	tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które będą stanowiły ilustrację przydatności języka obcego do realizacji własnych celów komunikacyjnych oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji. Wszystkie te działania powinny docelowo służyć rozwijaniu u uczniów świadomości znaczenia języków obcych w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym w pracy, również w odniesieniu do własnej ścieżki kariery zawodowej;	tworzenie i wykorzystywanie takich zadań językowych, które będą stanowiły ilustrację przydatności języka obcego nowożytnego do realizacji własnych celów komunikacyjnych ucznia, spójnych z jego potrzebami poznawczymi, emocjonalnymi oraz społecznymi , oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji. Wszystkie te działania powinny docelowo służyć rozwijaniu u uczniów świadomości znaczenia języków obcych w różnych dziedzinach życia społecznego, w tym w pracy, również w odniesieniu do własnej ścieżki kariery zawodowej;
7)	wykorzystywanie autentycznych materiałów źródłowych (zdjęć, filmów, nagrań audio, tekstów), w tym z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno- -komunikacyjnymi, takich, jak np. tablice interaktywne z oprogramowaniem, urządzenia mobilne;	
8)	przeprowadzanie „na bieżąco” nieformalnej oraz formalnej diagnozy oraz systematyczne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom (opiekunom prawnym) – w sposób zrozumiały i czytelny dla odbiorcy – informacji zwrotnej na temat poziomu osiągnięć/postępów ucznia w zakresie poszczególnych umiejętności językowych;	przeprowadzanie na bieżąco nieformalne i formalnej diagnozy oraz systematyczne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom – w sposób zrozumiały i czytelny dla odbiorcy – informacji zwrotnej na temat poziomu osiągnięć/postępów ucznia w zakresie poszczególnych umiejętności językowych;
9)	zachęcanie uczniów do samooceny własnej pracy i stosowania różnych technik służących uczeniu się. Realizacja tego zalecenia stanowi szczególne zadanie nauczycieli i szkoły. Nauczyciele powinni zachęcać uczniów do pracy własnej z wykorzystaniem filmów, zasobów i internetu, książek (np. uproszczonych lektur), komunikatorów i mediów społecznościowych w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów. W szkole powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi, np. konkursy, wystawy, seanse filmowe, spotkania czytelnicze, dni języków obcych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu <i>eTwinning</i> , umożliwiające uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami języka docelowego;	zachęcanie uczniów do samooceny własnej pracy i stosowania różnych technik służących uczeniu się. Realizacja tego zalecenia stanowi szczególne zadanie nauczycieli i szkoły. Nauczyciele powinni zachęcać uczniów do pracy własnej z wykorzystaniem filmów, zasobów i internetu, książek (np. uproszczonych lektur), komunikatorów i mediów społecznościowych w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów. W szkole powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi, np. konkursy, wystawy, seanse filmowe, spotkania czytelnicze, dni języków obcych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu <i>eTwinning</i> , umożliwiające uczniom kontakt z rodzimymi użytkownikami języka oraz innymi użytkownikami nauczanego języka;

Podstawa programowa – III etap edukacyjny – Liceum i technikum

Język obcy nowożytny – Warunki i sposób realizacji

DO WRZEŚNIA 2024

10) wykorzystanie zajęć z języka obcego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur, niekoniecznie tylko tych związanych z językiem docelowym, np. poprzez zachęcanie uczniów do refleksji nad zjawiskami typowymi dla kultur innych niż własna, stosowanie odniesień do kultury, tradycji i historii kraju pochodzenia uczniów oraz tworzenie sytuacji komunikacyjnych umożliwiających uczniom rozwijanie umiejętności interkulturowych.

Kształcenie w zakresie języka obcego nie odbywa się w edukacyjnej próżni – powinno ono wspierać i być wspierane przez kształcenie w zakresie pozostałych przedmiotów oraz umiejętności ogólnych. Należy mieć świadomość, że wiele technik stosowanych podczas zajęć z języka obcego, np. planowanie i analizowanie zasobu środków i umiejętności językowych posiadanych i wymaganych do wykonania danego zadania językowego, twórcze wykorzystywanie języka, traktowanie popełnionego błędu jako narzędzia rozwoju własnych umiejętności językowych, wykorzystywanie domysłu językowego w procesie rozumienia tekstu słuchanego i czytanego, odkrywanie wzorców i formułowanie reguł sprzyja nie tylko rozwojowi umiejętności językowych, ale przyczynia się do rozwoju umiejętności rozumowania w ogóle.

Zajęcia z języka obcego, dla których naturalne i pożądane są ćwiczenia bazujące na pracy w parach lub w grupach – w tym debata/dyskusja – dają również doskonałą możliwość rozwijania tzw. umiejętności miękkich, w tym umiejętności współpracy, oceny mocnych i słabych stron własnych oraz kolegów/koleżanek, doceniania wkładu pracy kolegów/koleżanek np. w ramach pracy projektowej.

OD WRZEŚNIA 2024

wykorzystanie zajęć z języka obcego **nowożytnego** do rozwijania wrażliwości międzykulturowej oraz kształtowania postawy ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur, niekoniecznie tylko tych związanych z nauczonym językiem, np. poprzez zachęcanie uczniów do refleksji nad zjawiskami typowymi dla kultur innych niż własna, stosowanie odniesień do kultury, tradycji i historii kraju pochodzenia uczniów oraz tworzenie sytuacji komunikacyjnych umożliwiających uczniom rozwijanie umiejętności interkulturowych.

Kształcenie w zakresie języka obcego **nowożytnego** nie odbywa się w edukacyjnej próżni – powinno ono wspierać kształcenie w zakresie pozostałych przedmiotów oraz umiejętności ogólnych i być przez nie wspierane. Należy mieć świadomość, że wiele technik stosowanych podczas zajęć z języka obcego **nowożytnego**, np. planowanie i analizowanie zasobu środków i umiejętności językowych posiadanych i wymaganych do wykonania danego zadania językowego, twórcze wykorzystywanie języka, traktowanie popełnionego błędu jako narzędzia rozwoju własnych umiejętności językowych, wykorzystywanie domysłu językowego w procesie rozumienia tekstu słuchanego i czytanego, odkrywanie wzorców i formułowanie reguł, sprzyja nie tylko rozwojowi umiejętności językowych, ale przyczynia się do rozwoju umiejętności rozumowania w ogóle.

Warto zachęcać uczniów do wykorzystania – zwłaszcza w czasie nauki drugiego języka obcego **nowożytnego** – znajomości innych języków, w tym również języka ojczystego, w celu ułatwienia uczenia się. Nauczyciel powinien zachęcać uczniów do szukania podobieństw między językami w zakresie słownictwa, gramatyki oraz organizacji tekstu, zwracając jednocześnie uwagę na różnice międzyjęzykowe. Umożliwi to uczniom stworzenie zestawu tzw. strategii wielojęzycznych.

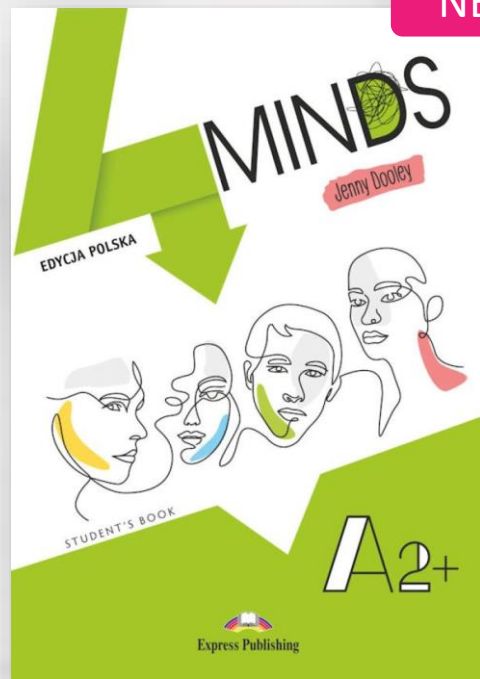
Zajęcia z języka obcego **nowożytnego**, dla których naturalne i pożądane są ćwiczenia bazujące na pracy w parach lub grupach – w tym debata / dyskusja – dają również doskonałą możliwość rozwijania tzw. umiejętności miękkich, w tym umiejętności współpracy, oceny mocnych i słabych stron własnych oraz kolegów/koleżanek, doceniania wkładu pracy kolegów i koleżanek, np. w ramach pracy projektowej.

PODRĘCZNIKI

zgodne z podstawą programową obowiązującą od września 2024

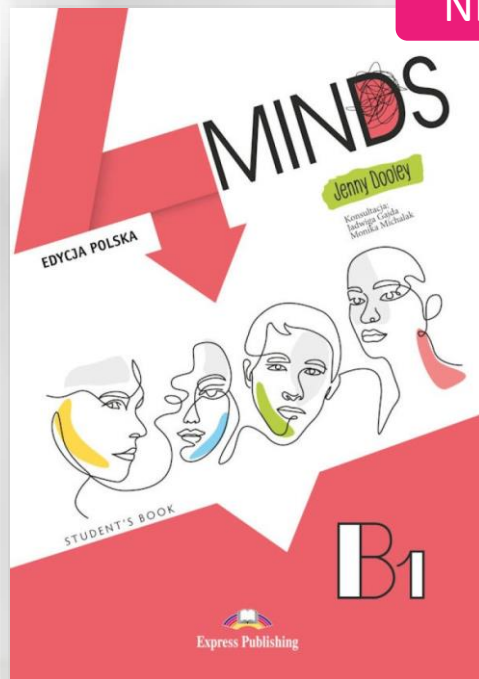
Liceum i technikum

NEW

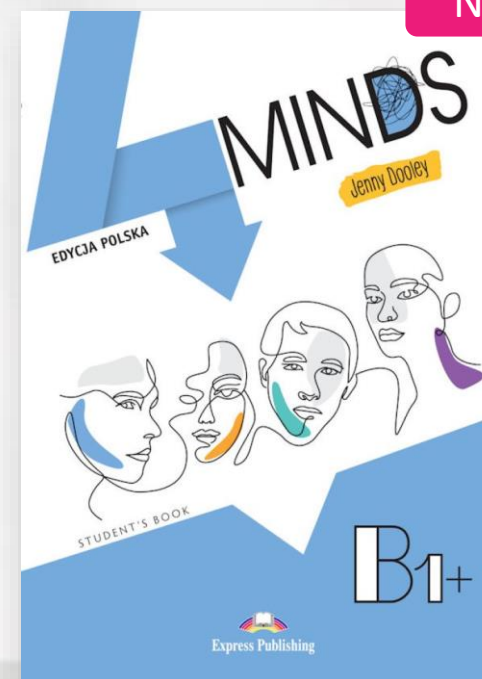
4 Minds A2+
1214/1/2024

NEW

4 Minds B1
1214/2/2024

NEW

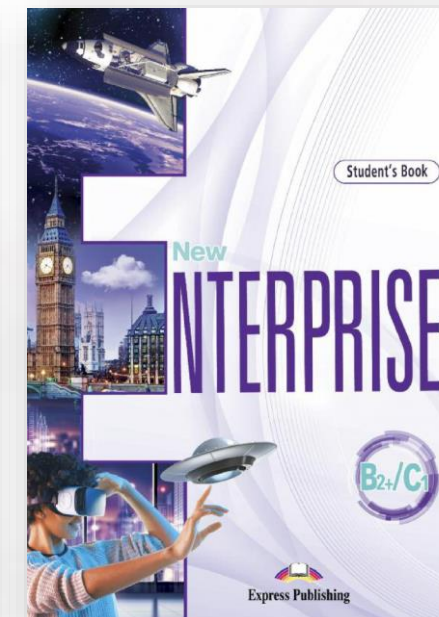
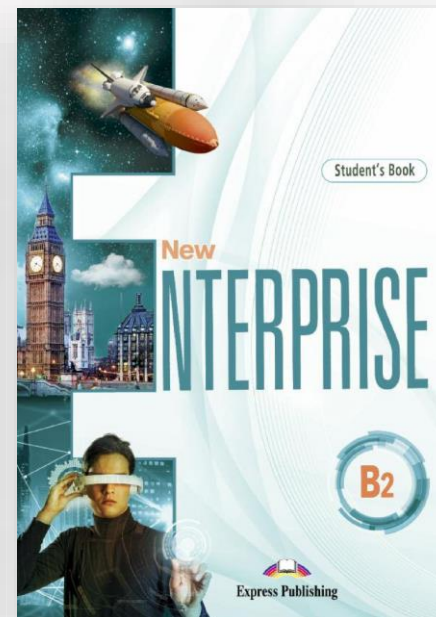
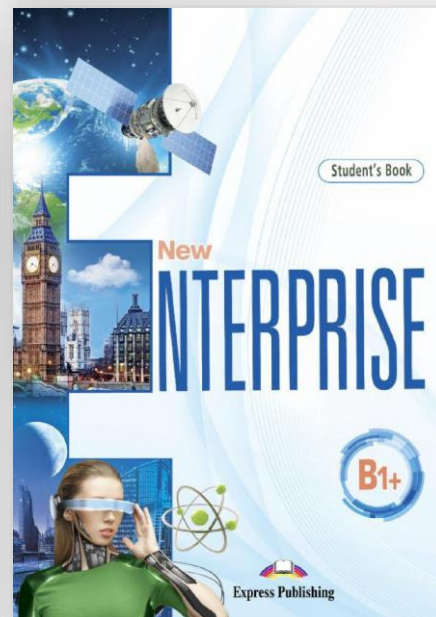
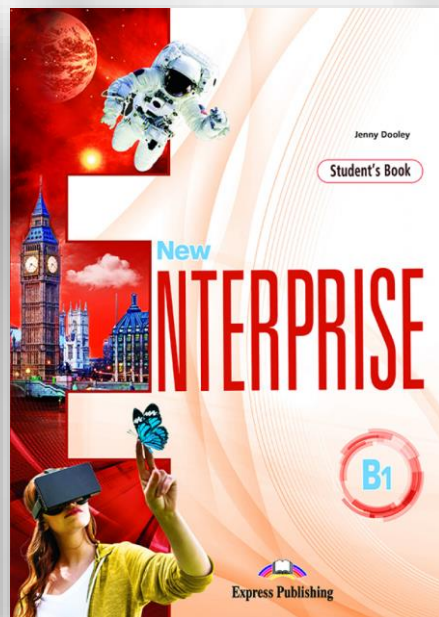
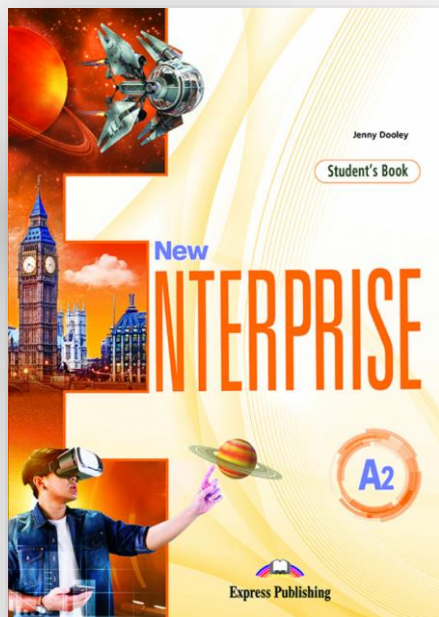
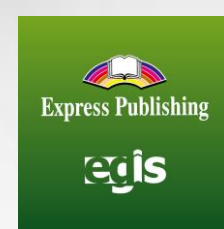

4 Minds B1+
w trakcie rekomendacji

PODRĘCZNIKI

zgodne z podstawą programową obowiązującą od września 2024

Liceum i technikum

New Enterprise A2

945/1/2019

New Enterprise B1

945/2/2019

New Enterprise B1+

945/3/2020

New Enterprise B2

945/4/2019

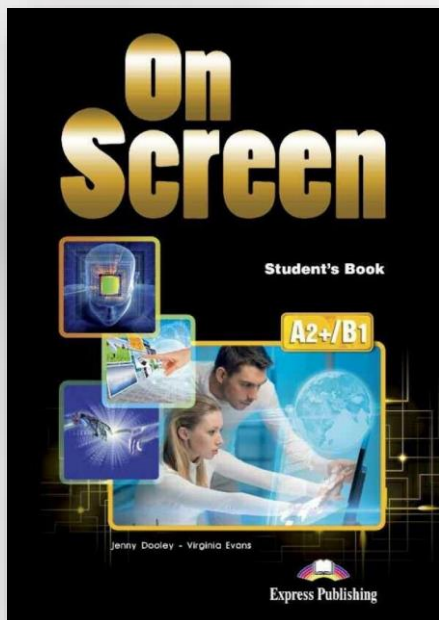
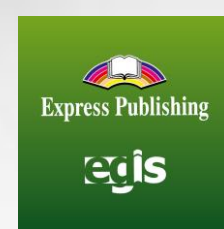
New Enterprise B2+/C1

945/5/2021

PODRĘCZNIKI

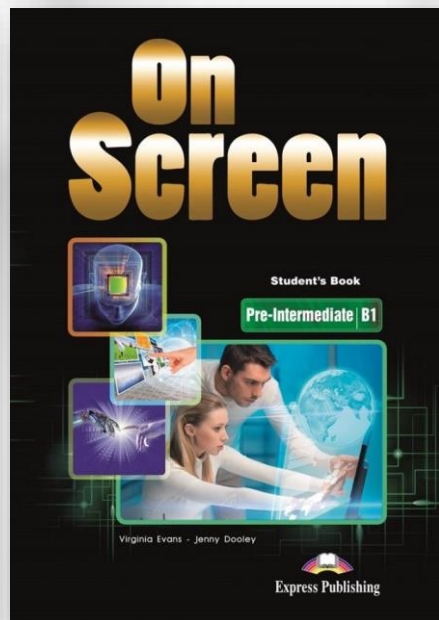
zgodne z podstawą programową obowiązującą od września 2024

Liceum i technikum

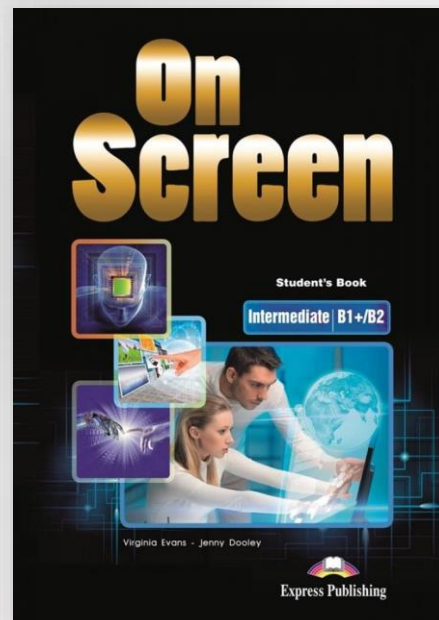
On Screen A2+/B1

946/1/2019

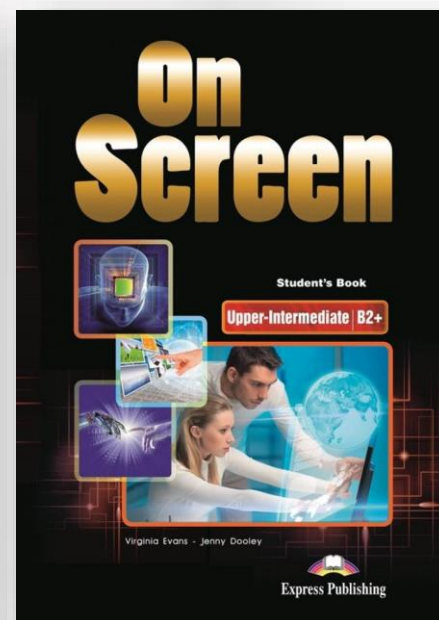
On Screen B1

946/2/2019

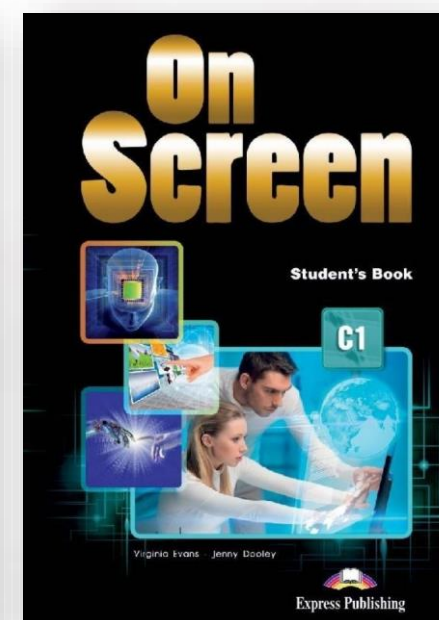
On Screen B1+/B2

946/3/2019

On Screen B2+

946/4/2019

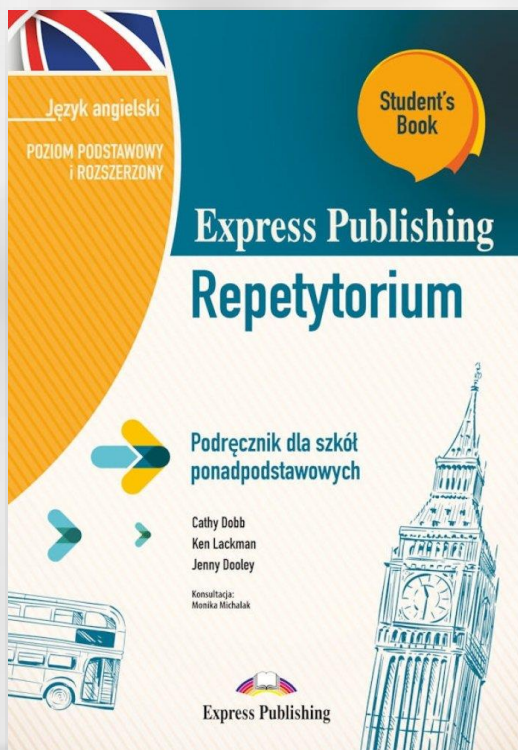
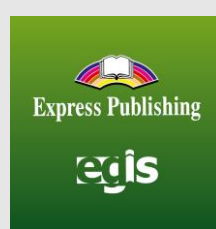
On Screen C1

946/5/2019

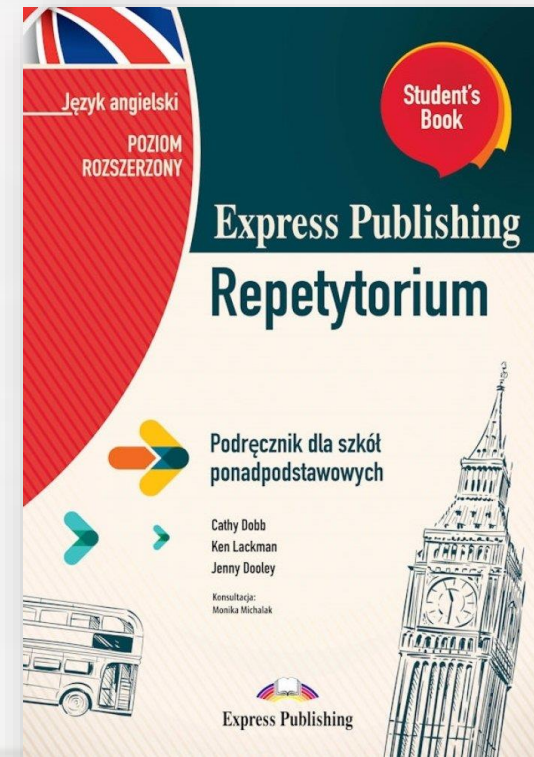
PODRĘCZNIKI

zgodne z podstawą programową obowiązującą od września 2024

Liceum i technikum

Express Publishing. Repetytorium
Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych.
Poziom podstawowy i rozszerzony
1149/1/2023

Express Publishing. Repetytorium
Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych.
Poziom rozszerzony
1149/2/2022